

[Himmelstrup.]

Bankens Seddelforpligtelse, og som, medens den før Krigen kun var af ganske beskeden Omfang, nu udgør saa langt Hovedposten paa Passivside i Seddelbankens Balance.

Nu er det jo saadan, at en Forøgelse af Pengemængden maa medføre meget stor Fare for Forskydninger i det almindelige Prisniveau i opadgaaende Retning, og det er altsaa ogsaa den teoretiske Begrundelse for den højtærede Finansministers Fremsættelse af dette Lovforslag; en saadan Udvikling vilde bringe Landets almindelige økonomiske Prisstabilitet i Fare. Den gamle, klassiske Teori paa dette Omraade gaar jo ganske simpelt ud paa, at Prisniveauet i et Land bestemmes af Forholdet imellem Pengemængde og Varemængde, og at ulige Forskydninger paa dette Omraade maa medføre Ændringer i det almindelige Prisniveau. Det er naturligvis meget groft sagt, og det er ogsaa rigtigt, at denne gamle saakaldte Kvantitetsteori ikke kan dække de meget komplicerede økonomiske Forhold, som præger Nutiden. Men der er ingen Tvivl om, at denne Teori for enhver, der beskæftiger sig med pengepolitiske Forhold, afgiver en særdeles frugtbar Arbejdshypotese, og det er ogsaa den, der ligger bag ved de Betragtninger, som den højtærede Finansminister fremførte som Begrundelse for det Lovforslag, vi her har til Behandling.

Nogle har i vore Dage den Opfattelse, at dette Forhold mellem Pengemængde og Varemængde ikke spiller saa stor en Rolle for Prisniveauet, fordi man kan regulere og afbøde de uheldige Forhold, som Forskydninger kan medføre, gennem det almindelige Restriktionssystem. Jeg maa tilstaa, jeg tror slet ikke paa dette. Jeg tror ikke, at selv det skrappeste Priskontrolsystem kan holde prisfordyrende Tendenser ude — de vil paa den ene eller den anden Maade bane sig Vej. Og naar dertil saa kommer, at den nuværende Regering har til Opgave at afvikle det bestaaende Restriktionssystem og ikke at udvikle det, var det givet, at Regeringen maatte fremsætte og søge gennemført et Lovforslag af denne Karakter.

Naar nu det ærede Medlem Hr. V. Buhl, Ordføreren for det socialdemokratiske Parti, var af den Opfattelse, at Forslaget ikke var nær vidtgaaende nok, er det naturligvis en Betragtning, man kan gøre gældende, men som jeg ikke tror vil holde Stik, idet denne Eengangsskat, denne Inddragelse af de ledige Penge gennem Skat eller Laan, jo kun er et enkelt Led i hele den Række af Foranstaltninger, som den nuværende Regering vil søge gennemført til Sanering af

Pengevæsenet, saaledes som det blev sagt i Trontalen af den højtærede Statsminister.

Jeg betragter det ogsaa som selvfølgelig, at den højtærede Finansminister maatte fremsætte et Forslag, der tager dette Sigte. Med den Fortid, den højtærede Finansminister har paa det pengepolitiske Omraade, maatte han være interesseret i, og det maatte være nødvendigt for ham, at søge Foranstaltninger gennemført af denne Karakter. Det er jo helt rigtigt, hvad det ærede Medlem Hr. V. Buhl nævnte, at den højtærede Finansminister var et særdeles virksomt Medlem af det raadgivende Udvalg, som Finansministeriet nedsatte den 30. Januar 1943 — det Udvalg, som man populært kalder Professorudvalget, men som, i hvert Tilfælde hvad Medlemsantal angaar, i lige saa høj Grad, og hvad Ledelsen angaar maaske i højere Grad, var et Embedsmandsudvalg end et Udvalg bestaaende af Videnskabsmænd.

Men der er ingen som helst Tvivl om, at den højtærede Finansminister har haft sit Hjerte med i de Forslag, som blev udarbejdet paa dette Omraade, og den pengepolitiske Sagkundskab har utvivlsomt ogsaa interesseret sig for Foranstaltninger af denne Art. Det har altsaa baade det særlig sagkyndige Udvalg og ogsaa Landets Seddelbank i høj Grad gjort. Jeg minder om den Henvendelse, Seddelbanken rettede til den kongelige Bankkommissær den 2. Februar 1946, og hvori man meget stærkt argumenterede for, at der maatte træffes Foranstaltninger af netop den Karakter, der her er Tale om. Jeg vil ogsaa gerne minde om, at Seddelbanken ved den samme Lejlighed paaviste, hvilken Betydning for en sund Økonomi det har, at det offentlige Pengeforbrug ikke er alt for stort, og at man meget stærkt i denne Skrivelse henviste til, at det offentlige — det gælder baade Statens og Kommunernes — Forbrug af Penge havde været meget stort siden Besættelsens Ophør, og indtil den paagældende Skrivelse kom frem i Begyndelsen af Januar Maaned i Aar.

At Foranstaltninger af denne Art er ønskelige og nødvendige, anser jeg altsaa for givet. Tilbage bliver herefter to Spørgsmaal. Først Maaden, hvorpaa de skal gennemføres, Arten af dem, og dernæst naturligvis Omfanget af dem. Her maatte jeg forstaa den ærede socialdemokratiske Ordfører saaledes, at han i og for sig var tilfreds med Maaden, med selve Opbygningen af Forslaget som en Kombination af en Formuestigningsafgift og en Afgift paa de gamle Formuer, medens han ønskede, at